

Chazz, el mafiós il·lustrat

Als seus 44 anys, Chazz Palminteri viu el moment més dolç de la seva carrera com a actor. Il·lustre desconegut de l'“Off Broadway”, Palminteri va ser descobert per Woody Allen, que li va donar el paper d'un gàngster molt peculiar a ‘Balas sobre Broadway’.

Cheech no era un gàngster com els altres. A ell, a banda de disparar, li agradava escriure... escriure obres de teatre. Chazz Palminteri, l'actor que donava vida a Cheech a la pel·lícula de Woody Allen *Balas sobre Broadway*, a banda d'actuar, també li agrada escriure. Va decidir idear la seva pròpia obra, *Una història del Bronx*. L'espectacle: divuit personatges i solament un actor per a interpretar-los. L'home orquestra, com diu ell, Chazz Palminteri. L'obra fou un èxit. Entre els espectadors que van acudir al Theatre West, Robert de Niro i el director de *casting* de *Balas sobre Broadway*. El primer li va proposar portar al cinema *Una història del Bronx*. El segon li va convocar a una prova amb el mateix Woody Allen. El dos projectes van fructificar. Palminteri va rodar a les ordres d'Allen i es va revelar com un dels secundaris més interessants de l'any. De Niro va aprofitar el guió que li va escriure Palminteri per a fer el seu debut com a director i, per descomptat, va comptar amb l'actor per a un dels papers protagonistes, el del gàngster. A partir d'aquest moment, tot ha estat més fàcil per a Chazz Palminteri, que ja ha exercit de presència de luxe en diverses produccions hollywoodenques com *Jade* o *Diabòlicas*. El van veure per última vegada a la pantalla gran a *La brigada del sombrero*, on feia de dur policia dels cinquanta, i ja és imminent *Dante and the debutante*, la primera pel·lícula dirigida per Palminteri.

—Els seus inicis com a actor van ser durs. Va treballar quasi de tot, fins i tot de goril·la, va cantar al carrer i després en un cabaret, feia petits papers en sèries com *Dallas* i va participar durant molts anys en el circuit de l'Off Broadway sense gaire èxit. Quan va tenir la sensació que tot començava a canviar?

—Jo vaig començar la meua carrera cantant. Per

això volia fer una comèdia musical a Broadway, on ja feia uns quants anys que treballava. Vaig pensar que si no l'escrivia jo mateix, ningú m'oferiria una oportunitat així. Va ser llavors quan vaig idear *Una història del Bronx*, una obra amb divuit personatges, tots interpretats per mi. Se'm va acudir que el fet d'interpretar tots els papers, i fer una mica d'home orquestra, era un bon

mètode, ja que els crítics no tenen més remei que escriure sobre tu, perquè ets l'únic que puja a l'escenari i, per nassos, t'han de veure.

—I després van venir els premis i Robert de Niro.

—Sí, l'obra va funcionar molt bé. Una nit, Robert de Niro va venir a veure'm i li va encantar. Vam parlar de la possibilitat de portar l'obra al cinema i, finalment, li vaig vendre el guió per a la pel·lícula.

—Quan Woody Allen el va agafar per al paper de Cheech a *Balas sobre Broadway*, va influir el fet que vostè fos un actor amb vocació de guionista i el seu personatge a la pel·lícula fos un gàngster també amb inquietuds per l'escriptura?

—No, Woody Allen no em coneixia quan em van cridar per a la prova a *Balas sobre Broadway*. Va ser el director de *casting* de la pel·lícula, que m'havia vist al teatre amb *Una història del Bronx*, qui em va trucar. Quan vaig arribar a la prova, l'únic que vaig fer va ser entrar per

una porta, em van mirar, em van demanar que fes unes voltes, em van donar les gràcies i em van dir que ja em trucarien. Al cap d'unes setmanes, em van tornar a trucar, hi vaig acudir i vaig llegir un parell de frases. Finalment, en una última trucada de telèfon, em van dir: “Woody Allen diu que vostè ha nascut per a fer aquest paper”.

—Ha estat gàngster en els films *Balas sobre Broadway* i en *Una història del Bronx*, policia en *La brigada del sombrero*. No creu que la indústria l'ha en-

“Les pel·lícules d'efectes especials que ara veiem tan sovint són com el menjar xinès: t'omple, però al cap d'una hora tornes a tenir gana. Hem de fer un cinema que porti l'espectador a reflexionar sobre el seu entorn.”

casellat en aquest tipus de papers pel seu físic de dur?

—No m'importa interpretar gàngsters, pistolers o policies, sempre que aquests personatges tinguin una tercera dimensió, una personalitat àmplia i interessant, com era el cas de Cheech a *Balas sobre Broadway*.

—A més, vostè ha viscut durant la seva infantesa l'ambient dels gàngsters, tal i com relatava en *Una història del Bronx*.

—Es cert. Quan tenia nou anys era al portal de casa meua i vaig veure, a una distància d'un metre i mig, com un home matava un altre. Després de cosir-lo a trets, es va girar cap a mi i em va mirar fixament. En aquest moment, va arribar el meu pare, que era xofer d'autobús, em va agafar del braç i em va fer pujar a casa. Jo coneixia aquesta gent. Eren gàngsters. Tenia amistat i jugava amb alguns d'ells quan era petit, els llançava els daus, els portava algun cafè de tant en tant i, en certa manera, formaven part de la meua vida.

—I per què va voler que la seva primera obra de teatre parlés d'una faceta tan personal de la seva vida?

—Escriure *Una història del Bronx* va ser una manera de convertir un fet negatiu de la meua vida en positiu. Jo volia marcar la diferència entre un mafiós i un treballador. El meu pare treballava conduint un autobús i volia fer-me veure la diferència entre ell i un gàngster, l'esforç que significa llevar-se tots els dies d'hora per anar a la feina. És molt més dur això que ser un mafiós.

—De totes maneres, no em negarà que els gàngsters exerceixen un poder de fascinació i els mafiosos que vostè ha interpretat eren personatges atractius.

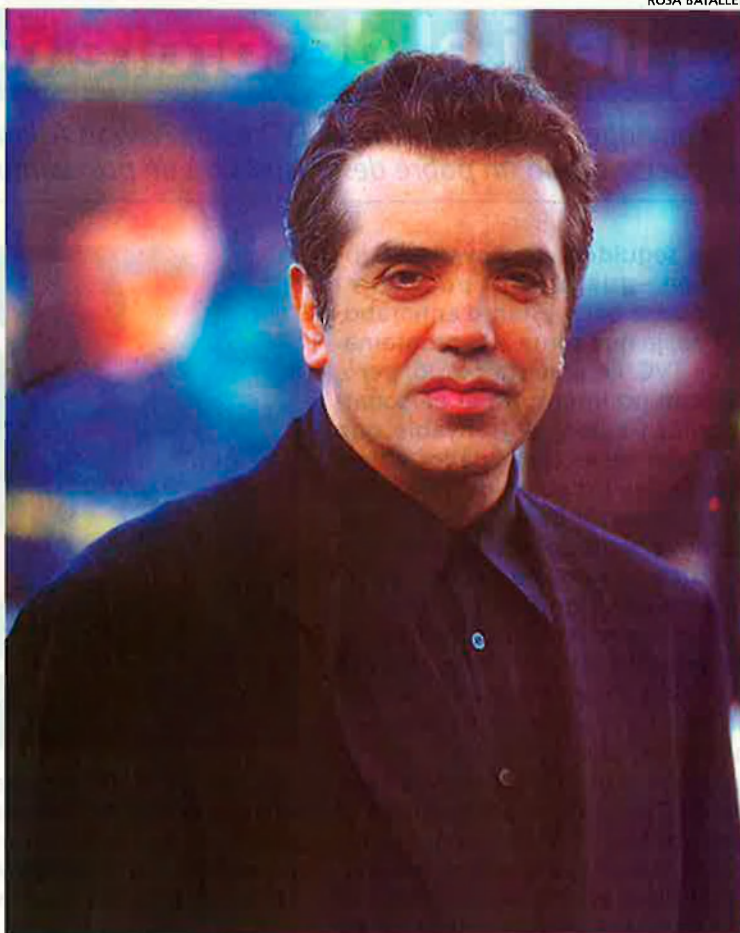
—D'alguna manera, el gàngster és com un vaquer modern. Tenen la violència molt assimilada i és capaç de matar un home en un carreró fosc per a després, arribar a casa, fer un petó a la seva dona, menjar-se un plat d'espagueti, donar la bona nit als fills i tot com si no hagués passat res. Això, és clar, exerceix una certa fascinació. El mafiós pot carregar-se algú i en l'escena següent el veiem a l'església, i ningú se n'estranya.

—Ara, a *Dante and the debutante*, la seva primera pel·lícula com a director, dona vida a un altre gàngster, però que té molt poc a veure amb els altres papers que fins ara havia interpretat.

—Dante no és exactament un gàngster. És un lladre que es veu obligat a fer un últim treball: robar una col·lecció privada d'art molt valuosa. En arribar a la casa, es troba la filla del propietari, que és una noia molt bonica, però paralítica a causa d'un accident de cotxe. Allà tenim, llavors, una bellesa invàlida i Dante, que té una minusvàlua afectiva. Aquests dos personatges tenen, en certa manera, coses per donar i poden demostrar-se l'un a l'altre que tenen valor per viure. Ara mateix, el personatge de Dante crec que és el que més s'assembla a mi.

—Què ha intentat aportar com a director al *Hollywood actual* amb la seva primera pel·lícula?

—El més important per a mi al cinema és explicar històries, històries que tinguin connexió amb la realitat, amb la vida. Hi ha massa pel·lícules a Hollywood que tenen més a veure amb un parc d'atraccions que

amb el cinema de veritat. S'han de fer pel·lícules sobre la gent, amb històries de les que es pugui extreure algun aprenentatge. Les pel·lícules d'efectes especials que ara veiem tan sovint són com el menjar xinès: t'omple, però al cap d'una hora tornes a tenir gana. Hem de fer un cinema que porti l'espectador a reflexionar sobre el seu entorn, que es faci preguntes.

—A un actor com vostè, que té unes arrels tan fortes al teatre, però ara triomfa al cinema, se li ha de fer aquesta pregunta: Què prefereix, teatre o cinema?

—Des del punt de vista artístic, prefereixo el teatre. Des d'una perspectiva financera, el cinema.

—Però personalment no sent una estima personal pel teatre, encara que hagi estat el cinema el que li ha donat la fama i el reconeixement de la seva feina.

—Sí, s'ha de fer una aposta pel teatre. Jo em considero escriptor, i és important que els escriptors apostem pel teatre, encara que el cinema tingui un fort poder d'atracció sobre els artistes. Tots hem de donar suport al teatre, guionistes, directors i actors. Si això no es fa, les dificultats sorgiran i afectaran a tothom. Al Pacino, que és un magnífic actor, és conscient d'aquesta situació i, sempre que pot, torna a trepitjar els escenaris d'un teatre. La veritat és que, quan estàs tan assegut al món del cinema, és difícil recordar-se del teatre, però crec que és fonamental que es faci.

"Quan tenia nou anys era al portal de casa meua i vaig veure, a una distància d'un metre i mig, com un home matava un altre."

Manuel Romo